

Hans Van Themsche, Kim De Gelder, Ronald Janssen. Namen die in ieders geheugen gegrift staan omwille van hun criminele daden. Een belangrijk deel van het forensisch onderzoek naar hun misdaden gebeurt in Antwerpen, in het Centrum voor Gerechtelijke Geneeskunde (CGG) van het UZA. Jaarlijks worden in het CGG een 300-tal verdachte en gewelddadige overlijdens en de omstandigheden waarin ze zich hebben voorgedaan, onderzocht.

De forensisch patholoog Werner Jacobs en zijn medewerkers onderzoeken de omstandigheden en de oorzaak van het overlijden zowel op de plaats delict, in de autopsiezaal als in het laboratorium. Verdachten van misdrijven worden onderzocht op de aanwezigheid van sporen van de misdaad op hun lichaam en hun verklaringen worden getoetst tijdens reconstructies. Hierbij wordt gebruik gemaakt van moderne forensische technieken zoals forensische lichtbronnen en virtuele autopsies. Ook levende slachtoffers van intrafamiliaal en seksueel geweld en kindermishandeling worden onderzocht. DNA sporen van inbraken, overvallen, verkrachtingen worden opgespoord op items achtergelaten bij het misdrijf (bijvoorbeeld bivakmutsen, inbrekersmateriaal, de kledij van slachtoffers) en hun DNA-profiel wordt opgesteld om overgemaakt te worden naar de nationale DNA-databank. Een korte bloemlezing van de dagelijkse werkzaamheden van de wetsdokter en zijn forensisch team. Dit alles gebeurt vol-

gens het principe van de beroemde criminoloog Locard: bij elk misdrijf is er een uitwisseling van sporen tussen de plaats-delict, de dader en het slachtoffer.

Justitie maakt steeds vaker gebruik van technische experts en nieuwe wetenschappelijke technieken bij het opsporen van daders van een misdrijf. Als de verdachte zich in stilzwijgen hult dan moeten immers de sporen van de misdaad spreken. Of zoals de befaamde forensisch antropoloog William Maples het ooit zei: "dead men do tell tales". En dat is nu eenmaal de taak van forensische onderzoekers: sporen vertellen het verhaal van de misdaad.

Een dag in het forensisch lab

08.15 uur. De politie belt aan. Tijdens de nacht hebben inbrekers toegeslagen in een villawijk in het noorden van Antwerpen maar een der daders heeft zich vermoedelijk gekwetst bij het forceren van een deur en er zijn bloeddruppels aangetroffen die door het gerechtelijk

lab gerecupereerd werden voor DNA-onderzoek. Ook een schroevendraaier die in de buurt werd aangetroffen wordt aangeboden voor DNA-onderzoek. Een bivakmuts en enkele sigarettenpeuken die nog werden teruggevonden uit een gedeeltelijk uitgebrande wagen die werd gebruikt voor een ramkraak worden eveneens binnengebracht. Het forensisch DNA laboratorium van het UZA is een geaccrediteerd, door de Koning erkend laboratorium voor DNA-onderzoek in strafzaken. Potentiële DNA-sporen worden via PCR/capillaire elektroforese getransfereerd in DNA-profielen die kunnen vergeleken worden met het DNA-profiel van verdachten of getransfereerd worden naar de nationale DNA-databank voor vergelijking met openstaande sporen of vroeger veroordeelde criminelen.

09.25 uur. Een oproep komt binnen voor een verdacht overlijden ergens in de binnenstad van Antwerpen. Een ongeruste dochter ging kijken in het appartement van haar

oudere moeder en trof haar dood aan in de keuken liggend in een plas bloed. De voordeur bleek niet afgesloten. Betrof het een spijtig ongeval of was er tussenkomst van derden? De Procureur des Konings vond het in ieder geval opportuun om de wetsdokter te laten afstoppen. De wetsdokter gaat samen met zijn assistent naar de potentiële plaats-delict om er samen met het gerechtelijk labo de plaatstoestand en de toestand van het lijk te onderzoeken. Het slachtoffer vertoont een wonde aan het hoofd die niet direct toe te schrijven is aan een val evenals enkele vingergrote bloeduitstortingen op de beide armen. Ook lijken enkele schuiven in de woonkamer doorzocht te zijn. Er wordt besloten om te gaan tot een volledige lichaamstaping van het slachtoffer om vreemde vezels, haren en andere DNA-sporen op te nemen. Ook wordt samen met de magistraat beslist om over te gaan tot een dringende lijkschouwing. Hiertoe zal het lichaam in beslag genomen worden en overgebracht naar het forensisch mortuarium van het CGG.

12.30 uur. Op zijn terugweg naar het CGG passeert de wetsdokter nog even via een van de Antwerpse ziekenhuizen waar deze nacht een slachtoffer werd binnengebracht met een steekverwonding in de borstkas. Een slachtoffer van zinloos geweld of een uit de hand gelopen vechtpartij tussen benedeleden?

14.00 uur. De onderzoeksrechter heeft ondertussen opdracht gegeven om over te gaan tot lijkschouwing op de vrouw die in de voormiddag dood werd aangetroffen. Samen met zijn assistent en een forensisch fotograaf van het gerechtelijk lab gaat de wetsdokter over tot 'gerechtelijke sectie'. De verwondingen van het slachtoffer worden gedetailleerd onderzocht, de aan- of afwezigheid van onderliggende ziekelijke afwijkingen wordt nagegaan en stalen voor DNA en toxicologisch onderzoek worden afgezonderd. Een onverwachte bevinding: enkele puntvormige bloedingen in de oogbindvliezen en een bloeding in de halspijeren. Aanwijzingen dat het slachtoffer bij de keel gegrepen werd. Een subtiel maar onmiskenbaar spoor van een misdrijf!

17.20 uur. Een telefoontje van de toxicoloog. In het bloed van een vermeend slachtoffer van seksueel geweld werden sporen van flunitrazepam aangetroffen. Rohypnol[®]. Een gekende date rape drug. Het verklaart de black-out van de jonge vrouw die de wetsdokter enkele dagen voorheen onderzocht. Hij contacteert even het DNA-lab voor de resultaten van het onderzoek op de seksuele agressieset die hij afgenomen heeft. Sperma in de vaginale spoeling en vreemd DNA onder de vingernagels van de vrouw. De DNA-profielen werden reeds overgemaakt aan de nationale DNA-databank en er blijkt een match te zijn met een persoon die vroeger reeds werd veroordeeld voor aandrang van de eerbaarheid.

Tot hier een dag uit het leven van een forensisch onderzoeker oftewel CSI Antwerp.

Werner Jacobs
Faculteit GGW, Gerechtelijke Geneeskunde

